

Organ	Regionfullmäktige
Plats	Stora salen, Konserthuset, Västerås
Tidpunkt	Tisdagen den 21 september 2021

Innan sammanträdet informerar Arne Andersson, direktör kollektivtrafikförvaltningen, om Regionalt trafikförsörjningsprogram Västmanland.

§ 88 Sammanträdet öppnas

§ 89 Närvaro

Bilaga 1 Närvaron kontrolleras genom att ledamöter och tjänstgörande ersättare loggar in i mötessystemet. Ledamöter och ersättare deltar inte i beslut som rör dem själva (gäller inte valärenden).

§ 90 Utseende av två justerare att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll

Fullmäktiges beslut

1. Karin Andersson (L) och Mikael Andersson Elfgren (M) utses att utöver ordföranden justera dagens protokoll tisdag den 28 september kl. 08.30 i Vardagsrummet, Regionhuset, Västerås.

§ 91 Prisceremonier

Kulturstipendium och Hedersgåva

Regionråd Agne Furingsten och kulturchef Lena Karlström presenterar Kulturstipendium 2021 som tilldelas Dan Wid, Linda Åkterström, Henrik Haukeland, och Stina Elg. Hedersgåva 2021 tilldelas hembygdsföreningen Arboga minne.

Miljöpriset

Regionråd Magnus Ekblad och miljöstrateg Linda Kamsvåg presenterar Miljöpriset 2021 som tilldelas Hjälpmedelscentrum.

Utvecklingsstipendium

Regionråd Kenneth Östberg presenterar Utvecklingsstipendium 2021 som tilldelas Mottagningen för tidiga insatser (MTI), Operationskliniken i Västerås – Simuleringsgrupp samt Ortopedkliniken.

§ 92 Avsägelse av uppdrag

- a) Hanna Lostelius (C), Hallstahammars kommun, har i skrivelse inkommen 2021-08-23 anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot i kultur- och folkbildningsnämnden (RV210800)
- b) Eva Fredell, Västerås kommun, har enligt skrivelse inkommen 2021-08-25 entledigats från uppdraget som nämndeman i Kammarrätten i Stockholm (RV210804)

- c) Kerstin Hammarström Ahlström, Västerås kommun, har enligt skrivelse inkommen 2021-08-30 entledigats från uppdraget som nämndeman i Förvaltningsrätten i Uppsala (RV210785)

Fullmäktiges beslut

1. Anhållan under punkt a) beviljas.
2. Informationen under punkt b) - c) noteras.

§ 93 Anmälningar från Länsstyrelsens protokoll

- a) Länsstyrelsen har som efterträdare till Kenneth Nilsson (SD), Västerås kommun, som ny ledamot i landstingsfullmäktiges östra valkrets utsett Stefan Handing (SD), Västerås kommun. Vidare har Maija Karresmaa Asplund (SD), Köpings kommun, utsetts till ersättare i landstingsfullmäktige.
- b) Länsstyrelsen har som efterträdare till Maria Liljedahl (SD), Köpings kommun, som ny ledamot i landstingsfullmäktiges västra valkrets utsett Anders Frödin (SD), Kungsörs kommun. Vidare har Robert Holmberg (SD), Västerås kommun, utsetts till ersättare i landstingsfullmäktiges östra valkrets.
- c) Länsstyrelsen har som efterträdare till Rune Broström (SD), Kungsörs kommun, som ny ersättare i landstingsfullmäktiges östra valkrets utsett Lars Sundqvist (SD), Västerås kommun.

Fullmäktiges beslut

1. Informationen noteras.

§ 94 Anmälningssärenden

- a) Protokoll från årsstämma 2021 för Tåg i Bergslagen AB 2021
- b) Protokoll från sammanträde med Beredning för invånardialog 2021-06-08
- c) Protokoll från sammanträde med Kollektivtrafiknämnden 2021-08-31
- d) Protokoll KSA Förbundsfullmäktige 2021-08-19
- e) Protokoll KSA Styrelse 2021-08-10
- f) Protokoll från sammanträde med Kultur- och folkbildningsnämnden 2021-08-26
- g) Protokoll från sammanträde med Patientnämnden 2021-09-06
- h) Protokoll från sammanträde med varuförsörjningsnämnden 2021-09-09
- i) Delårsrapport 2 och budget 2022 Tåg i Bergslagen AB

Fullmäktiges beslut

1. Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

§ 95 Handläggning av revisionsrapporter

Regionens revisorer har lämnat nedanstående rapporter för yttrande av styrelse eller annan berörd nämnd. Revisionens ordförande Hans Strandlund och revisor Birgitta Andersson presenterar rapporterna.

- Granskning av införandet av e-hälsa i hälso- och sjukvården
- Granskning av Region Västmanlands planering för omställning till nära vård
- Granskning av pensionshantering och redovisning

Rapporterna finns att läsa i sin helhet på regionens webbplats,

<https://regionvastmanland.se/politik/sa-granskas-regionen/>

I ärendet yttrar sig

Heidi Maria Wallinder (V) och Barbro Larsson (C).

Fullmäktiges beslut

1. Informationen noteras.

§ 96 Handläggning av motioner

- a) Motion från Malin Gabrielsson (KD), inkommen 2021-07-01 om medicinsk jämförelse barn- och ungdomspsykiatri och barn- och ungdomsmedicin. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande (RV210716).
- b) Motion från Malin Gabrielsson (KD), inkommen 2021-07-22 om god mödrahälsovård oavsett bostadsort. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande (RV210757).
- c) Motion från Ingvar Jonsson och Janeth Persson, båda (SD), inkommen 2021-08-11 om hemställan till regeringen att staten ska ta över samtliga vårdkostnader som drabbar regionen på grund av grovt kriminellt våld som är lagfört av polisen. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande (RV210780).
- d) Motion från Anna Nygren (M), inkommen 2021-08-16 om upphandling av mam-mografiundersökningar. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande (RV210783).
- e) Motion från Ingvar Jonsson (SD), inkommen 2021-08-26 om införande av allmän screening av prostatacancer. Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande (RV210817).

Fullmäktiges beslut

1. Informationen noteras.

§ 97 Redovisning av lokalt partistöd 2020

RV210042

Det lokala partistödet lämnas till partier som finns representerade i regionfullmäktige. Syftet med ett lokalt partistöd är att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin och är därmed avsett att täcka kostnader förknippade med det lokala partiarbetet som riktar sig till kommunmedlemmarna. Partistödet ska redovisas och granskas senast den 30 juni varje kalenderår. Tanken med reglerna är att skapa transparens avseende utbetalning och uppföljning.

I Region Västmanland har samtliga partier lämnat redovisning av lokalt partistöd, granskningsintyg samt granskningsrapport. Underlagen har beretts av fullmäktiges presidium.

Fullmäktiges beslut

1. Redovisningarna läggs till handlingarna.

§ 98 Valärenden

Nyval

1. Förvaltningsrätten i Uppsala 2021-09-21 -- 2023-12-31

Tre nämndemän. Förvaltningsrätten i Uppsala har hemställt till Region Västmanland att välja ytterligare tio nämndemän. Vid sammanträdet 2021-06-15 § 66 valdes sju nämndemän. Tre nämndemän återstår att välja.

Nämndemän

1. Mats Öhgren, Arboga kommun
2. Björn Svartsgård, Västerås kommun
3. Charlotte Silversten, Sala kommun

Fyllnadsval

1. Kollektivtrafiknämnden 2021-09-21 -- 2022-10-14

Två ersättare. Fyllnadsval efter Niclas Dimander (M), Västerås kommun och Kenneth Nilsson (SD), Västerås kommun.

Ersättare

1. Victoria Kihlström (M), Sala kommun
2. Vakant

2. Kultur- och folkbildningsnämnden 2021-09-21 -- 2022-10-14

En ledamot. Fyllnadsval efter Hanna Lostelius (C), Hallstahammars kommun.

Ledamot

1. Indi Persson (C), Västerås kommun

3. Stiftelsen Inventum 2021-09-21 -- 2021-12-31

Ordförande. Fyllnadsval efter Marita Ljung, Östersunds kommun.

Ordförande

Vakant

4. Svea hovrätt 2021-09-21 -- 2023-12-31

En nämndeman. Fyllnadsval efter Mohammed Rashid, Västerås kommun.

Nämndeman

1. Silvana Enelo-Jansson, Västerås kommun

5. Förvaltningsrätten i Uppsala 2021-09-21 -- 2023-12-31

Tre nämndemän. Fyllnadsval efter Kerstin Hammarström Ahlström, Västerås kommun, Kjell Cladin, Arboga kommun, och Antigone Pirraku, Köpings kommun.

Nämndemän

1. Fredrik Lindholm, Västerås kommun
2. Annelie Greén, Arboga kommun
3. Åse Ellingsen-Vesper, Köpings kommun

6. Kammarrätten i Stockholm 2021-09-21 -- 2023-12-31

En nämndeman. Fyllnadsval efter Eva Fredell, Västerås kommun.

Nämndeman

1. Antigone Pirraku, Köpings kommun

Fullmäktiges beslut

1. Fullmäktige förrättar valen enligt valberedningens förslag.

Ärenden beredda av Regionstyrelsen

§ 99 Revidering av Region Västmanlands program för hälsoinriktning

RV210568

Beskrivning av ärendet

Regionfullmäktige beslutade 2021-06-15 § 69 att återremittera ärendet.

Programmet för hälsoinriktning är en del av Region Västmanlands målstyrning där den politiska viljan omvandlas till verkställighet via Regionplanen som i sin tur bryts ner och konkretiseras i måldokument. Programmet för hälsoinriktning är ett sådant måldokument (se figur 1) med bärighet på främst målområdet – ett välmående Västmanland men avser även att bidra till att organisationen når den del av visionen som handlar om att – sätta hälsan främst.

Det första programmet antogs i samband med regionens långsiktiga visionsarbete år 2016. Nu har programmet reviderats för perioden 2021–2022. Programmet revideras därefter löpande enligt det revisionsintervall som gäller för program. Det betyder att programmet inte kommer att ersättas av det kommande Hållbarhetsprogrammet utan kommer att kvarstå som ett eget måldokument i enlighet med den beslutade målstyrningen.

Uppföljningen av nuvarande program visade att arbetet behöver stärkas och säkerställas inom alla de perspektiv som programmet består av. Särskilt inom styrning och ledning, eftersom det var mest eftersatt. Programmets struktur har i samband med revideringen också setts över. Men framförallt har revideringen bidragit till en harmonisering utifrån att följande har tillkommit sedan den första versionen beslutades: en ny nationell folkhälsopolitisk, Agenda 2030 har antagits, organisationen har gått från landsting till region och nya uppdrag har därmed

tillkommit, en regional utvecklingsstrategi har antagits och reformomställningen till en god och nära vård har påbörjats. Dessutom har pågående covid-pandemi påmint om behovet av en god folkhälsa för att klara samhällskriser.

Syfte

Programmet syftar till att hälsa ska betraktas som en strategi för högre måluppfyllelse – för en region som sätter hälsan främst.

Programmet är vägledande måldokument och används som stöd för att utforma planeringsförutsättningar, förvaltningsplaner och i förlängningen även verksamhetsplaner.

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Programmet bedöms medföra små konsekvenser för verksamheten. Det eftersom inga nya förslag föreslås. Dels för att inte tynga verksamheterna med ytterligare arbete, dels eftersom programperioden är kort. Istället ligger fokus vid att sortera och synliggöra organisationens pågående arbete och skapa en gemensam riktning.

Ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Programmet bedöms på sikt kunna leda till en bättre ekonomisk hushållning pga. flertal hälsoekonomiska fördelar med ett hälsofrämjande och förebyggande arbete. Programmet bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Programmet bedöms på sikt bidra till positivt.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Programmet bedöms bidra positivt till de mänskliga rättigheterna. Utifrån barnets bästa vilar särskilt Samhälls- och befolkningsperspektivet och fokusområdena A-D på forskning om hur barns hälsa och utveckling stärks.

Invånarperspektiv

Programmet bedöms medföra positiva effekter för invånarna.

Uppföljning

Uppföljning genomförs årligen i samband med årsredovisningen. Programmet utvärderas i sin helhet efter avslutad programperiod

I ärendet yttrar sig

Jenny Landernäs (M), Barbro Larsson (C), Malin Gabrielsson (KD) och Ingvar Jonsson (SD).

I ärendet yrkar

Barbro Larsson (C) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD) och Ingvar Jonsson (SD).

Beslutsgång

Ordförande finner att det bara finns ett förslag till beslut och finner att regionfullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag.

Fullmäktiges beslut enligt regionstyrelsens förslag

1. Region Västmanlands program för hälsoinriktning antas.
2. Programmet ska under 2022 revideras inför nästa programperiod för en större kontinuitet och långsiktighet i arbetet.

§ 100 Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västmanlands län

KTM200084

Sammanfattning

Kollektivtrafikförvaltningen har på uppdrag av Kollektivtrafiknämnden, i enlighet med lag 2010:1065 om kollektivtrafik, tagit fram förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram (RTP) för Västmanlands län med sikte mot och bortom 2030. RTP utgår från den regionala utvecklingsstrategin, RUS och ska bidra till ett livskraftigt Västmanland. I enlighet med delmål 7 i RUS ska kollektivtrafikens marknadsandel öka där RTP anger en nivå på 30 procent år 2030. För att arbeta mot ökad marknadsandel, samtidigt som kollektivtrafiken kan bidra till hela länets utveckling och livskraft, har tre centrala målområden identifierats. De tre målområdena är Smart kollektivtrafik, Användbar kollektivtrafik och Attraktiv region.

Kollektivtrafiknämnden behandlade ärendet vid sammanträdet 2021-08-31 § 51.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I enlighet med lag 2010:1065 om kollektivtrafik ska ansvarig regional kollektivtrafikmyndighet (RKM) regelbundet ta fram ett Regionalt Trafikförsörjningsprogram (RTP). Det nu gällande RTP för Västmanland beslutades av dåvarande Landstingsfullmäktige den 18 november 2015. Kollektivtrafiknämnden gav i september 2018 Kollektivtrafikförvaltningen i uppdrag att revidera RTP för Västmanlands län.

Revideringen av RTP påbörjades under hösten 2019 och pågått fram till sommaren 2021. Samråd och dialog har skett löpande under perioden med flera aktörer, exempelvis med länets kommuner, RKM i angränsande län och Trafikverket. Därutöver har aktuell status i framtagandet av RTP regelbundet redovisats för Strategisk Regional Beredning.

I september 2020 genomfördes, inom ramen för revideringen av RTP, ett större seminarium i Västerås med tjänstepersoner och politiska företrädare för Region Västmanland och länets kommuner samt andra intressenter. Vid seminariet hölls en dialog kring inriktning för vilka mål som ska gälla för kollektivtrafiken i Västmanland.

En remissversion av programmet sändes ut den 25 februari 2021 efter beslut i Kollektivtrafiknämnden den 18 februari 2021. Remissversionen sändes ut till 81 remissinstanser. Därutöver har remissversionen publicerats på Kollektivtrafikförvaltningens hemsida. Totalt inkom 41 remissvar vilka sammanstälts och kommenterats i en särskild upprättad remissredogörelse. Utifrån remissvaren har programmet justerats och en slutlig version togs därefter fram inför Kollektivtrafiknämndens sammanträde den 31 augusti 2021.

RTP har tagits fram under speciella förutsättningar. Covid-19 har haft stor påverkan på kollektivtrafiken där resandet i stort sett har halverats som följd av att människor aktivt uppmuntrats att välja andra färdmedel än kollektivtrafik. Trots detta har det varit ett medvetet val att inte i någon större utsträckning låta pandemin prägla innehållet i RTP då den långsiktiga påverkan för kollektivtrafiken är allt för osäker i skrivande stund. Däremot finns det sannolikt skäl till att det kommer finnas behov att tidigare än vanligt att göra en revidering av programmet.

Programmets innehåll

Förslaget till RTP för Västmanlands län beskriver mål och behov för länets kollektivtrafik med riktning mot och bortom 2030 och utgår från den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Västmanland som antogs i juni 2020 och ska bidra till ett livskraftigt Västmanland. Med utgångspunkt från RUS delmål att marknadsandelen för kollektivtrafiken ska öka anger RTP ett mål att uppnå 30 procent marknadsandel år 2030 av andelen motoriserade resor. Detta från en nivå på mellan 15 och 20 procent från basåret 2019.

För att arbeta mot ökad marknadsandel, samtidigt som kollektivtrafiken kan bidra till hela länets utveckling och livskraft, har tre centrala målområden identifierats. De tre målområdena är Smart kollektivtrafik, Användbar kollektivtrafik och Attraktiv region.

Kollektivtrafiken i Västmanland är ett gemensamt åtagande såväl när det gäller trafik och infrastruktur. Exempelvis är finansieringen av kollektivtrafikens utbud ett delat ansvar mellan Region Västmanland och länets kommuner. Det innebär att måluppfyllelse är beroende av flera aktörer och förutsätter även god samverkan med angränsande RKM och andra myndigheter såsom Trafikverket. Förslaget till RTP lägger därför stort fokus på arbetsfördelning och hur programmets intentioner ska genomföras. Exempelvis är en central del för att uppnå de mål som redovisas i RTP planerade och beslutade satsningar på utökad utbud, förbättrad infrastruktur och ökad kapacitet och framkomlighet.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

RTP är ett av Region Västmanlands styrdokument och sätter upp ramar utifrån vilket kollektivtrafikens utveckling ska ske. För Region Västmanland innebär det ett åtagande att arbeta för att programmets intentioner kan uppnås. Att öka kollektivtrafikens marknadsandel kommer att kräva utökade finansiella resurser men också att befintliga resurser fördelas på ett optimalt sätt. Därutöver behöver andelen som finansieras genom biljettintäkter öka. För den kollektivtrafik Region Västmanland har ansvarar att finansiera, den regionala stomtrafiken, utgår RTP i första hand från redan beslutade satsningar såsom utökad tågtrafik i Bergslagen och Stockholm-Mälardalregionen i enlighet med beslut inom Tåg i Bergslagen och Mälardalstrafik samt infrastruktursatsningar i enlighet med prioritering inom ramen för En Bättre Sits systemanalys. En viktig del kommer vara att verka för att länets kommuner fortsatt utvecklar och investerar i den inomkommunala trafiken i respektive kommun.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

RTP utgår från RUS vilket i sin tur vilar på hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Genom att utgå ifrån och bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet, tillsammans med den digitala omställningen, når vi vår vision: Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. Ökad marknadsandel för kollektivtrafiken, sett till andel av det totala motoriserade resandet är en viktig förutsättning för en hållbar utveckling.

Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa

Barn upp till 18-års ålder är en viktig målgrupp för kollektivtrafiken. Särskilt äldre barn använder dagligen kollektivtrafiken för resor till/från utbildning och för

fritidsaktiviteter. Då barn, även yngre barn, idag också i allt större utsträckning väljer skola utanför hemorten har även satsningar på regional stomtrafik och storregional trafik idag en större betydelse för barn jämfört med tidigare då barns resor var relativt korta. De mål och åtgärder för måluppfyllelse som anges i RTP är i högsta grad väsentliga även utifrån ett barnrättsperspektiv och RTP anger att där så är möjligt ska programmets indikatorer även följas upp för olika åldersgrupper. Utifrån RTP kommer prövningar av barnets bästa genomföras i samband med att beslut tas om enskilda åtgärder på genomförandeplansnivå.

Invånarperspektiv

RTP anger mål för kollektivtrafikens utveckling och riktar sig direkt mot invånarperspektivet genom målområde Användbar kollektivtrafik, vilket anger att kollektivtrafiken ska vara relevant utifrån medborgares och besökares behov samt målområde Attraktiv region, vilket innebär att kollektivtrafiken ska vara ett verktyg för hela länets utveckling.

Uppföljning

RTP ska följas upp årligen i samband med Kollektivtrafikförvaltningens årsredovisning. I programmet anges särskilda indikatorer som ska ge en samlad bedömning av måluppfyllelse av RTP.

I ärendet yttrar sig

Jenny Landernäs (M), Tommy Levinsson (S), Marino Wallsten (S), Magnus Ekblad (C), Malin Gabrielsson (KD), Hans Jansson (V), Denise Norström (S), Sven Fallgren (SD) och Ingvar Jonsson (SD).

I ärendet yrkar

Tommy Levinsson (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. Yrkandet stöds av Magnus Ekblad (C), Malin Gabrielsson (KD) och Hans Jansson (V).

Marino Wallsten (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag samt yrkar på tillägg i stycket Bergslagspendelns sista mening, sida 18. Ny lydelse föreslås vara "För detta har medel avsatts i den regionala infrastrukturplanen motsvarande cirka 120 miljoner kronor som bland annat inkluderar medel för utbyggnad av ett förlängt mötesspår vid Ramnäs-Brattheden." Yrkandet stöds av Hans Jansson (V).

Jenny Landernäs (M) yrkar avslag på Marino Wallsten (S) tilläggsyrkande. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD) och Sven Fallgren (SD).

Sammanträdet ajourneras kl. 11.10.

Sammanträdet återupptas kl. 11.32.

Jenny Landernäs (M) yrkar avslag på regionstyrelsens förslag.

Sammanträdet ajourneras kl. 11.36

Sammanträdet återupptas kl. 11.46.

Marino Wallsten (S) drar tillbaka sitt tilläggsyrkande.

Denise Norström (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag samt yrkar på en andra beslutspunkt med lydelse "I arbetet med Länstransportplanen beaktas behovet av bland annat dubbelspår Ramnäs-Brattheden som ett namnsatt objekt." Yrkandet stöds av Jenny Landernäs (M), Malin Gabrielsson (KD), Ingvar Jonsson (SD) och Hans Jansson (V). Därmed drar Jenny Landernäs (M) tillbaka sitt avslagsyrkande.

Beslutsgång

Först finner ordförande att det bara finns ett förslag till beslut avseende huvudförslaget och att regionfullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag.

Därefter ställer ordförande Denise Norströms tilläggsyrkande mot avslag och finner att regionfullmäktige beslutar att bifalla tilläggsyrkandet.

Fullmäktiges beslut

1. Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västmanlands län godkänns.
2. I arbetet med Länstransportplanen beaktas behovet av bland annat dubbelspår Ramnäs-Brattheden som ett namnsatt objekt.

Protokollsanteckning

Bilaga 2

Ledamöter från Moderaterna lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 101 Borgensbeslut om refinansiering av lån för befintliga fordon, Transitio

RV210831

Sammanfattning

Ärendet omfattar borgensbeslut avseende refinansiering av Regina regionaltågsfordon vilka hyrs från AB Transitio uppgående till kvarvarande restvärde om 176 miljoner kronor. Refinansieringen medför ingen ökad borgenssumma.

Beskrivning av ärendet

I början av 2000-talet gjordes den första större anskaffningen av nya fordon till Transitio. Det var Reginafordon på uppdrag av bland annat regionerna runt Mälardalen och Bergslagen. Som säkerhet för lånen fanns en solidarisk borgen från Transitios ägare (LF 2000-10-09, §147) och fordonen leasefinansierades genom ett antal leasekontrakt med Handelsbanken Finans. De först ingångna kontrakten, som omfattar fordon till Tåg i Bergslagen och Mälardalstrafik (se fordon i bilaga 1), har löpt på under snart 20 år inklusive en första förlängningsperiod om 4 år och till årsskiftet 2021/2022 är det dags för en sista möjlig förlängningsperiod på åtta år. I samband med detta har Handelsbanken meddelat att man önskar avsluta leasefinansieringarna och ej acceptera den sista förlängningsperioden eftersom banken avvecklat denna typ av finansiering och önskar avveckla alla befintliga kvarvarande kontrakt. Den sista leasingperioden skulle dessutom inneburit mindre förmånliga villkor vad gäller räntemarginal och amorteringsprofil för Transitio och hyrestagarna.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering

Utifrån ovanstående är det därför aktuellt att refinansiera fordonen på annat sätt. Då samtliga borgensmän till berörda fordon är medlemmar i Kommuninvest föreslås att refinansiering görs via Kommuninvest, som erbjuder förmånliga räntevillkor. Totalt för Region Västmanland är det aktuellt att refinansiera 176 miljoner kronor. Skulden

under nuvarande solidarisk borgen, utställd för ursprunglig finansiering, kommer att minska med ett belopp motsvarande ny enskild propriëborgens för regionen. Då räntenivåer och amorteringsprofil troligen ändras något jämfört med befintlig finansiering kan det inte uteslutas att hyresbeloppen för de aktuella fordonen blir något högre från år 2023 och framåt. Regionen och övriga ägare för en dialog med Transitio om den bästa finansieringslösningen för att minimera dessa hyresökningar så att de ryms inom befintliga ramar.

Hållbarhet, Miljöperspektiv, Mänskliga rättigheter – prövning av barnens bästa

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser ur ett miljöperspektiv eller ur ett mänskliga rättighets- eller barnperspektiv.

Invånarperspektiv

Kortsiktigt bedöms ärendet inte medföra några konsekvenser för Region Västmanlands innevånare.

Uppföljning

Ärendet följs upp inom ramen för regionens ordinarie uppföljning, vilket innebär att regionfullmäktige får återskärning i delårsrapporter och årsredovisning.

Beslutsgång

Ordförande finner att det bara finns ett förslag till beslut och finner att regionfullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag.

Fullmäktiges beslut enligt regionstyrelsens förslag

1. Regionfullmäktige beslutar att Region Västmanland, går i borgen såsom för egen skuld för AB Transitio upp till ett belopp om 176 miljoner kronor avseende refinansiering av Regina regionalstågsfordon vilket hyrs från AB Transitio.
2. Beslutet förutsätter att övriga borgenärer, för egen del, fattar likalydande beslut.

§ 102 Motion om kunskap och innovation i verksamheten

RV191383

Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2019-08-12 att Region Västmanland inom projektet för akutsjukhuset tar fram en plan, inklusive kostnader, för etablering av en samlad plats och kreativ miljö på sjukhusområdet i Västerås för utbildning, forskning och innovation, samt att regionen utreder intresse och förutsättningar för ett utvecklingscenter inom sjukvård och/eller rehabilitering vid Köpings sjukhus.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2019-04-16 § 28 d). Ärendet återremitterades under beredning i regionstyrelsen 2020-09-01 § 218.

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

En väl fungerande innovations- forsknings- och utbildningsmiljö är en prioriterad verksamhet i region Västmanland. Verksamheterna Centrum för klinisk forskning,

Lärcentrum, Enheten för kunskap och utbildning, innovations- samt biblioteksverksamheten organiserades om under 2019 och med start 1 januari 2020 startades Centrum för innovation, forskning och utbildning (CIFU). Målet är att denna organisation ska bidra till att skapa en ännu mer inspirerande och kreativ miljö för regionens medarbetare, vårdgrannar, entreprenörer, högskola och universitet. Parallellt med omorganisationen pågår arbetet med att hitta mer ändamålsenliga lokaler.

Målet är att etablera en samlad plats och kreativ miljö på sjukhusområdet för CIFU. Det skall samtidigt vara en samlingspunkt för forskare och innovatörer och en samlingspunkt tillsammans för alla som befinner sig i regionens lokaler. CIFU och Förvaltningen Fastighet och Service arbetar med att skapa en sådan kreativ plats/kreativt centrum, och att redovisa kostnaderna för det. Ett arbete som ligger i linje med motionens syfte, men inte som en del av programmet Nytt akutsjukhus Västerås, då det inte ingår i dess uppdrag.

Gällande frågan om Köpings sjukhus, så finns där ett Kliniskt träningscentrum (KTC). I och med den nya CIFU-organisationen har frågan om hur detta kan utvecklas aktualiserats. Arbetet med lämpliga innovations, forsknings och utbildningsaktiviteter i Region Västmanland fortskrider.

I ärendet yttrar sig

Malin Gabrielsson (KD), Agne Furingsten (L), Tomas Högström (M) och Lena Johansson (S).

I ärendet yrkar

Malin Gabrielsson (KD) yrkar bifall till motionens båda att-satser. Yrkandet stöds av Tomas Högström (M).

Agne Furingsten (L) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. Yrkandet stöds av Lena Johansson (S).

Beslutsgång

Ordföranden ställer Malin Gabrielssons yrkande mot regionstyrelsens förslag och finner att regionfullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag. Omröstning begärs.

Ordförande föreslår följande omröstningsordning: Den som stöder regionstyrelsens förslag röstar JA och den som stöder Malin Gabrielssons förslag röstar NEJ. Fullmäktige godkänner ordningen.

Omröstningsresultat

Efter avslutad omröstning konstaterar ordföranden att 39 ledamöter röstat JA och 24 ledamöter röstat NEJ, 12 ledamöter avstår och 2 ledamöter är frånvarande.

Ordföranden finner att fullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag.

Fullmäktiges beslut enligt regionstyrelsens förslag

1. Motionens första att-sats avslås.
2. Motionens andra att-sats anses besvarad.

Reservation

Bilaga 4

Ledamöter från Moderaterna och Kristdemokraterna reserverar sig enligt bilaga.

§ 103 Motion om ökad kännedom om patientföreningar och funktionsrättsorganisationer

RV200895

Mikael Andersson Elfgren (M) och Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2020-07-07:

- att Region Västmanland sprider kunskap om patientföreningar och funktionsrättsorganisationer i Västmanland och länkar till de patientföreningar som önskar det på www.regionvastmanland.se, samt
- att Region Västmanland, via sina sociala mediekkanaler, sprider kunskap om patientföreningar och funktionsrättsorganisationer i Västmanland.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2020-09-15 § 81 c).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

Precis som motionärerna skriver har patientföreningar och funktionsrättsorganisationer en viktig roll att fylla i hälso- och sjukvården. De ska ta tillvarata sina medlemmars rättigheter och medbestämmande i sjukvården. De bidrar också till kvalitetsutveckling tillsammans med vårdverksamheterna. Region Västmanland stödjer dessa organisationers arbete via exempelvis ekonomiskt stöd och har en kontinuerlig dialog på olika nivåer med företrädare för verksamhet och politik. Regionen upplåter också entréerna i sjukhusen, som normalt sett bara är till för information om våra egen verksamhet, som en möjlighet för dessa föreningar att vara på plats och informera om sin verksamhet, då det är framför allt patienter som vistas lokalerna.

Regionen har idag ett antal webbar som vi äger själva eller tillsammans med andra parter. Regionen har ett strategiskt tänk kring utveckling och förvaltning av sina webbar, där varje webb har sitt syfte och målgrupp och där kvalitetssäkrad och aktuell information ska finnas tillgänglig. En webbplats är en stor investering och måste hanteras därefter med en stringens kring innehåll och utveckling, för att investeringen ska kunna tas hem. Innehållet måste förvaltas, det behövs till exempel faktaägare som har kunskap om och kan hålla koll på att innehållet är korrekt och relevant över tid.

Regionens webbar har olika syften och därmed målgrupper:

regionvastmanland.se: Syftet är att vara organisationens egen, övergripande webbplats och ge service i första hand till invånare, media och andra som är intresserade av och söker information om Region Västmanland. Innehållet fokuserar på regionens uppdrag, organisation och arbete. Det mest efterfrågade innehållet är lediga tjänster.

1177.se: Syftet är att vara en nationell samlingsplats för kvalitetssäkrad information om hälsa och sjukdomar, vårdgivare och för att göra vårdärenden. På 1177.se finns nationella artiklar/sidor om olika sjukdomar och besvär, och på eller i anslutning till sådana sidor kan man redan på flertalet ställen hitta information om patientföreningar och andra föreningar, exempelvis:

- Psykisk hälsa: <https://www.1177.se/Vastmanland/liv--halsa/psykisk-halsa/att-soka-stod-och-hjalp/patient--och-narstaendeforeningar/>
- Cancer: <https://www.1177.se/Vastmanland/sjukdomar--besvar/cancer/rad-och-stod-vid-cancer/rad-och-stod-vid-cancer/>

Patientföreningar kan kontakta den nationella/lokala redaktionen med önskemål om att synas.

Utifrån den webstrategi regionen har är inte regionvastmanland.se en plats för information om patientföreningar eller funktionsrättsföreningar. (Region Örebro län, som nämns som exempel i motionen, ser ut att ha information om patientföreningar på sjukhusets webbplats, dvs där de har specifik patientinformation.)

Kunskapen om hur invånare hämtar information visar sökmönstret att invånare som letar efter information

- söker via sökfunktioner. På det viset hittar man den information som finns på nätet om till exempel patientföreningar. Sökbeteendet utgår från ett behov av information.
- utgår ifrån ett specifikt behov, i detta fall en särskild diagnos eller besvär.

Ett effektivt sätt för patientföreningar att synas digitalt är att kontakta ägare av webbar som hanterar en särskild diagnos eller besvär och be att de lägger in kontaktuppgifter. Många patientföreningar/funktionsrättsorganisationer driver egna webbar och sociala kanaler som för de målgrupper man söker är mer relevanta.

Regionens egna sociala medier har till syfte att sprida information om regionens arbete, inte informera om/marknadsföra andra föreningar/organisationer. Innehållet anpassas efter vad följarna visar störst intresse för. Det är ofta innehåll som har bred påverkan i breda målgrupper. Regionen tar också på sig ett ansvar för besvarande av frågor och kommentarer: i de inlägg som görs ska också någon från regionen svara; ingen utomstående får göra det.

I ärendet yttrar sig

Mikael Andersson Elfgren (M), Robert Lennes (S), Malin Gabrielsson (KD), Magnus Agestav (KD), Fredrik Stockhaus (V), Louise Eriksson (SD), Denise Norström (S), Stephanie Bruksgård (M), Barbro Larsson (C), Lina Eriksson (L), Hans Jansson (V), Lena Johansson (S), Silvana Enelo-Jansson (M) och Johanna Ritvadotter (V).

I ärendet yrkar

Mikael Andersson Elfgren (M) yrkar bifall till motionen. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD), Magnus Agestav (KD), Louise Eriksson (KD), Stephanie Bruksgård (M) och Silvana Enelo-Jansson (M).

Denise Norström (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. Yrkandet stöds av Barbro Larsson (C).

Fredrik Stockhaus (V) yrkar på återremiss med motiveringen att en genomlysning utifrån ett invånarperspektiv behöver initieras. Yrkandet stöds av Hans Jansson (V), Mikael Andersson-Elfgren (M), Denise Norström (S) och Ingvar Jonsson (SD). Därmed drar Denise Norström (S) tillbaka sitt bifallsyrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer Fredrik Stockhaus återremissyrkande mot att ärendet ska avgöras idag och finner att regionfullmäktige återremitterar ärendet.

Fullmäktiges beslut

Bilaga 5

1. Motionen återremitteras med motiveringen att en genomlysning utifrån ett invånarperspektiv behöver initieras.

Fullmäktiges ordförande Andreas Weiborn träder in.

§ 104 Motion om Västmanlands beredskap

RV200968

Mikael Andersson Elfgren (M) föreslår i en motion inkommen 2020-08-04 att Region Västmanland tar initiativ till ett projekt för en större samordning och gemensam lagerhållning av hälso- och sjukvårdsmateriel samt vid behov läkemedel tillsammans med länets kommuner.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2020-09-15 § 81 e).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

Regionstyrelsens yttrande

För närvarande är det många pågående aktiviteter/initiativ/utredningar inom området försörjningsberedskap/materialförsörjning på såväl nationell som regional och lokal nivå som kommer att få stor betydelse för fortsatt arbete inom området.

Nationell nivå

Inom loppet av ett drygt år har tre statliga utredningar presenterat förslag inom området.

I mars 2020 presenterades SOU 2020:23 "Hälso- och sjukvård i det civila försvaret" som var det första delbetänkandet av utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap. I utredningen lämnas bland annat förslag om att det bör fastställas en målsättning för hälso- och sjukvården i kris och krig samt att lagerhållningen i Sverige av förnödenheter behöver öka.

I remissvaret ställde sig Region Västmanland generellt positiv till de flesta förslag. Vad gäller mål för hälso- och sjukvården i kris- och krig framförde regionen synpunkten att "Målet med det civila försvaret behöver konkretiseras i vad det innebär för varje region i form av skadeutfall och skadad infrastruktur, det är inte rimligt att

anta att regionens tjänstemän kan göra en korrekt bedömning på vilka åtgärder som ska vidtas utifrån den begränsade information som återfås i offentliga dokument idag”.

Utredningen om det civila försvaret (SOU 2021:25 Struktur för ökad motståndskraft) kom den 1 mars med sitt slutbetänkande. I betänkandet finns förslag om

ny struktur för statliga myndigheter med tio särskilda beredskapssektorer och fyra särskilda beredskapsområden. I betänkandet föreslås också att landet delas in i större geografiska områden (sex stycken) för civil ledning och samordning, civil-områden.

Vidare föreslås en ny lag om kommuners och regioners beredskap. Den nya lagen föreslås bland annat innebära ökad enhetlighet i arbetet med krisberedskap och civilt försvar samt att kommuner och regioner ska beakta totalförsvarets krav i sin planering.

Utredningen föreslår också att civilområdeschefen under höjd beredskap efter hörande av Socialstyrelsen får besluta om utnyttjande av vårdplatser, förflyttning av personal, patienter och förnödenheter samt i övrigt besluta om de civila hälso- och sjukvårdsresurserna inom civilområdet. Region Västmanland avstyrker i sitt remissvar att regionerna inte involveras i beslutandet om nyttjandet av förflyttning av personal, patienter och förnödenheter samt i övrigt besluta om de civila hälso- och sjukvårdsresurserna inom civilområdet. Det faktum att vården blir mer specialiserad driver också diversifiering av hur verksamheten kan organiseras.

Regionen framhåller i remissvaret också att krishanteringssystemet måste kompletteras med en handlingsprincip för att förtydliga att det är aktörerna i systemet som innehar förmågan och skyldigheten att hantera fredstida kriser och höjd beredskap.

I mars 2021 lämnades delbetänkande två i utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (SOU 2021:19 En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården). Betänkandet innehåller ett flertal förslag bland annat:

- ett genomförande av ett system för lagerhållning av sjukvårdsprodukter i Sverige indelat i fyra nivåer,
- förslag för att säkerställa hälso- och sjukvårdens försörjning av läkemedel och sjukvårdsmateriel i vardagen, vid allvarliga händelser i fredstid och vid höjd beredskap och krig,
- att bestämmelsen i 5 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen förtydligas så att det framgår att med utrustning avses de läkemedel, det blod, den sjukvårdsmateriel eller den övriga utrustning som behövs för att bedriva god vård,
- att det i hälso- och sjukvårdslagen införs krav på kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för hälso- och sjukvården att ha en utökad lagerhållning av i stort sett alla kategorier av sjukvårdsprodukter. Omfattningen av denna lagerhållningsskyldighet får inte överstiga en månads normalförbrukning inom kommunens respektive regionens ansvarsområde,
- ett nytt mandat (Socialstyrelsen) för omfördelning av resurser.

Region Västmanland är i sitt remissvar positiv till delbetänkandets intentioner med en nationell struktur med ökat statligt ansvar och ett mer effektivt resursnyttjande av

tillgängliga förnödenheter till samt säkerställd distribution, inklusive lagerhållnings-skyldighet även för kriser i fredstid. I svaret framförs dock ett antal synpunkter kopplat till såväl målsättning för kris- och katastrofberedskap som lagerhållning:

- **Det införs en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen om vård vid fredstida kriser och krig**

Det är inte rimligt att i föreslagen lagtext använda skrivningen att "hälso- och sjukvård vid fredstida kriser och krig ska ha kapacitet att utföra vård som inte kan anstå". En sådan skrivning ställer orimligt höga krav på både kommuner och regioner. Lämpligt är istället att använda begreppet bör om regeringen väljer att arbeta vidare med detta förslag.

- **Statliga beredskapslager och samordningsfrågor**

Region Västmanland vill framhålla vikten av att Socialstyrelsen, vid ett föreslaget huvudansvar för styrning och förvaltning av alla statliga beredskapslager, sam-verkar och samarbetar nära regionernas och kommunernas verksamhets- och lagerspecifika kompetenser.

Det måste även etableras en rutin för regionerna att vid extraordinära händelser, med extremt kort varsel kunna få tillgång till beredskapslaget.

- **Vårdgivarnas ansvar för tillgång till förnödenheter**

Utredningen föreslår att den befintliga bestämmelsen i 5 kap. 2 § HSL förtydligas så att det framgår att där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet ska det finnas den personal, de lokaler, de läkemedel, de blodprodukter, de medicin-tekniska produkter och den övriga utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges.

Region Västmanland bedömer att detta förslag behöver förtydligas och detta även i lagförslag och i författningskommentarer. En lämplig avgränsning kan vara att ange "de sjukvårdsprodukter och den övriga utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges inom verksamhetens uppdrag".

- **Krav på kommuner och regioner att ha utökad lagerhållning**

Region Västmanland ser positivt på förslaget om lagringsskyldighet, men anser det nödvändigt att Socialstyrelsen samverkar med regioner och kommuner i arbetet med att ta fram underlag om innehållet och omfattningen av den föreslagna lagringsskyldigheten.

- **Sjukvårdsprodukter som inte är läkemedel**

Region Västmanland ställer sig bakom förslaget om att lagringsskyldigheten enbart ska gälla medicinsktekniska produkter, skyddsutrustning och livsmedel för speciella medicinska ändamål. Region Västmanland ställer sig dock tveksamt till att lagringsskyldigheten inte ska omfatta produkter med kortare hållbarhet än 24 månader då lagret ska utgöras av ett omsättningslager och därmed borde en kortare hållbarhet kunna tolereras. Möjligt alternativt förslag är att lagrings-skyldigheten inte ska omfatta produkter med kortare hållbarhet än 12 månader.

- **Regeringen föreskriver om vilka omsättningsbara sjukvårdsprodukter som ska omfattas**

Region Västmanland bedömer att det vid framtagandet av förteckningar över sjukvårdsprodukter, för lagringsskyldigheten omfattande sex månaders förbruk-ning, är nödvändigt att innehållet utgår från de produkter aktuell region använder sig av i vardagen. Om produkterna ska utgöras av ett omsättningslager behöver regionerna och kommunerna också kunna använda dem utan att

frånga regioners- och kommuners ordinarie upphandlingar och avtal. Ett införande behöver också ske under rimlig tid för att inte riskera att en uppbyggnad av omsättningslager i själva verket skapar en brist på de produkter som omfattas av lagerhållningsskyldighet.

Slutbetänkande av "Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap" förväntas överlämnas till regeringen i månadsskiftet februari/mars 2022.

Regional nivå

För närvarande pågår en översyn av organisationen för den gemensamma varuförsörjningen. Resultatet av översynen kan komma att få effekter på framtida regionala samarbeten inom materialförsörjningsområdet.

Varuförsörjningsförvaltningen har nyligen inlett upphandling av ny tredjepartsleverantör (Apotekstjänst AB:s avtal går ut 2022-09-30 med möjlighet till 1 års förlängning). Arbetet kommer att bedrivas i nära samverkan med övriga regioner i varuförsörjningssamarbetet. Beredskapsperspektivet blir en viktig del i det fortsatta upphandlingsarbetet.

Lokal nivå

I november 2020 beslutade den regionala särskilda sjukvårdsledningen att utöka regionen lagerhållning till sex månader för viss personlig skyddsutrustning. Kostnaden för fortsatt sex månaders lokal lagerhållning av dessa artiklar bedöms uppgå till 1-1,5 miljoner kronor per år. Utredning pågår om fortsatt hantering av den utökade lagerhållningen.

I Regionplanen 2021-2023 finns uppdraget att "under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet." Inom ramen för arbetet med nytt akutsjukhus Västerås pågår, i samverkan mellan katastrof och beredskapsfunktionen, Fastighet- och serviceförvaltningen och NAV (Nytt Akutsjukhus Västerås), ett arbete runt nivåer för robusthet och uthållighet avseende tekniska försörjningssystem.

Regionstyrelsen anser att arbetet inom kris-/beredskaps- och materialförsörjningsområdet är angeläget och att det utifrån redan pågående arbete samt aktiviteter/initiativ/utredningar är viktigt att ha ett samlat grepp om området och att arbetet hålls ihop i ett sammanhang och i en helhet för att undvika att ta fram förslag i olika delar. I detta ingår att inkludera resonemang och värdera de förslag som motionären för fram i sina motioner i det fortsatta arbetet, som bland annat inbegriper möjliga samarbetsformer såväl nationellt som inom sjukvårdsregionen. Även det kommunala perspektivet behöver beaktas.

Slutbetänkande av "Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap" kommer även det att bli en viktig riktningsgivare vad gäller ambitioner och mål för regionens fortsatta arbete inom kris-/beredskaps- och materialförsörjningsområdet.

I ärendet yttrar sig

Mikael Andersson Elfgren (M), Denise Norström (S), Malin Gabrielsson (KD), Ingvar Jonsson och Johanna Ritvadotter (V).

I ärendet yrkar

Mikael Andersson Elfgren (M) yrkar bifall till motionen. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD), Ingvar Jonsson (SD) och Johanna Ritvadotter (V).

Denise Norström (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Mikael Andersson Elfgrens yrkande mot styrelsens förslag och finner att fullmäktige beslutar enligt Mikael Andersson Elfgrens förslag.

Fullmäktiges beslut

1. Motionen bifalls.

§ 105 Motion om mål för kris- och katastrofberedskap i Region Västmanland

RV210177

Mikael Andersson Elfgren (M) föreslår i en motion inkommen 2021-02-11:

- att Region Västmanland tar fram mål för regionens uthållighet under en extraordinär händelse, katastrof och krig
- att dessa mål fastslås av regionfullmäktige alternativt regionstyrelsen senast under år 2022
- att dessa mål följs upp årligen och att åtgärder vidtas för att uppnå de ovan nämnda målen.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-04-20 § 31 b).

Regionstyrelsens yttrande

För närvarande är det många pågående aktiviteter/initiativ/utredningar inom området försörjningsberedskap/materialförsörjning på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Nationell nivå

Inom loppet av ett drygt år har tre statliga utredningar presenterat förslag inom området.

I mars 2020 presenterades SOU 2020:23 "Hälso- och sjukvård i det civila försvaret" som var det första delbetänkandet av utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap. I utredningen lämnas bland annat förslag om att det bör fastställas en målsättning för hälso- och sjukvården i kris och krig samt att lagerhållningen i Sverige av förnödenheter behöver öka.

I remissvaret ställde sig Region Västmanland generellt positiv till de flesta förslag som presenteras i delbetänkandet. Vad gäller mål för hälso- och sjukvården i kris- och krig framförde regionen synpunkten att "Målet med det civila försvaret behöver konkretiseras i vad det innebär för varje region i form av skadeutfall och skadad infrastruktur, det är inte rimligt att anta att regionens tjänstemän kan göra en korrekt bedömning på vilka åtgärder som ska vidtas utifrån den begränsade information som återfås i offentliga dokument idag".

Utredningen om det civila försvaret (SOU 2021:25 Struktur för ökad motståndskraft) kom den 1 mars med sitt slutbetänkande. I betänkandet finns förslag om ny struktur för statliga myndigheter med tio särskilda beredskapssektorer och fyra särskilda beredskapsområden. I betänkandet föreslås också att landet delas in i större geografiska områden (sex stycken) för civil ledning och samordning, civilområden.

Vidare föreslås en ny lag om kommuners och regioners beredskap. Den nya lagen föreslås bland annat innebära ökad enhetlighet i arbetet med krisberedskap och civilt försvar samt att kommuner och regioner ska beakta totalförsvarets krav i sin planering.

Utredningen föreslår också att civilområdeschefen under höjd beredskap efter hörande av Socialstyrelsen får besluta om utnyttjande av vårdplatser, förflyttning av personal, patienter och förnödenheter samt i övrigt besluta om de civila hälso- och sjukvårdsresurserna inom civilområdet. Region Västmanland avstyrker i sitt remissvar att regionerna inte involveras i beslutandet om nyttjandet av förflyttning av personal, patienter och förnödenheter samt i övrigt besluta om de civila hälso- och sjukvårdsresurserna inom civilområdet. Det faktum att vården blir mer specialiserad driver också diversifiering av hur verksamheten kan organiseras.

Regionen framhåller i remissvaret också att krishanteringssystemet måste kompletteras med en handlingsprincip för att förtydliga att det är aktörerna i systemet som innehar förmågan och skyldigheten att hantera fredstida kriser och höjd beredskap.

I mars 2021 lämnades delbetänkande två i utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (SOU 2021:19 En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården). Betänkandet innehåller en mängd förslag, bland annat:

- ett genomförande av ett system för lagerhållning av sjukvårdsprodukter i Sverige indelat i fyra nivåer
- förslag för att säkerställa hälso- och sjukvårdens försörjning av läkemedel och sjukvårdsmateriel i vardagen, vid allvarliga händelser i fredstid och vid höjd beredskap och krig
- att bestämmelsen i 5 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen förtydligas så att det framgår att med utrustning avses de läkemedel, det blod, den sjukvårdsmateriel eller den övriga utrustning som behövs för att bedriva god vård
- att det i hälso- och sjukvårdslagen införs krav på kommuner och regioner i egenskap av huvudmän för hälso- och sjukvården att ha en utökad lagerhållning av i stort sett alla kategorier av sjukvårdsprodukter. Omfattningen av denna lagerhållningsskyldighet får inte överstiga en månads normalförbrukning inom kommunens respektive regionens ansvarsområde
- ett nytt mandat (Socialstyrelsen) för omfördelning av resurser.

Region Västmanland är i sitt remissvar positiva till delbetänkandets intentioner med en nationell struktur med ökat statligt ansvar och ett mer effektivt resursnyttjande av tillgängliga förnödenheter till samt säkerställd distribution, inklusive lagerhållningsskyldighet även för kriser i fredstid. I svaret framförs dock ett antal synpunkter kopplat till såväl målsättning för kris och katastrofberedskap som lagerhållning:

- **Det införs en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen om vård vid fredstida kriser och krig**
Det är inte rimligt att i föreslagen lagtext använda skrivningen att "hälso- och sjukvård vid fredstida kriser och krig ska ha kapacitet att utföra vård som inte kan anstå". En sådan skrivning ställer orimligt höga krav på både kommuner och regioner. Lämpligt är istället att använda begreppet bör om regeringen väljer att arbeta vidare med detta förslag.
- **Statliga beredskapslager och samordningsfrågor**
Region Västmanland vill framhålla vikten av att Socialstyrelsen, vid ett föreslaget huvudansvar för styrning och förvaltning av alla statliga beredskapslager, samverkar och samarbetar nära regionernas och kommunernas verksamhets- och lagerspecifika kompetenser.
Det måste även etableras en rutin för regionerna att vid extraordinära händelser, med extremt kort varsel kunna få tillgång till beredskapslagret.
- **Vårdgivarnas ansvar för tillgång till förnödenheter**
Utredningen föreslår att den befintliga bestämmelsen i 5 kap. 2 § HSL förtydligas så att det framgår att där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet ska det finnas den personal, de lokaler, de läkemedel, de blodprodukter, de medicintekniska produkter och den övriga utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges.
Region Västmanland bedömer att detta förslag behöver förtydligas och detta även i lagförslag och i författningskommentarer. En lämplig avgränsning kan vara att ange "de sjukvårdsprodukter och den övriga utrustning som behövs för att god vård ska kunna ges inom verksamhetens uppdrag".
- **Krav på kommuner och regioner att ha utökad lagerhållning**
Region Västmanland ser positivt på förslaget om lagringsskyldighet men anser det nödvändigt att Socialstyrelsen samverkar med regioner och kommuner i arbetet med att ta fram underlag om innehållet och omfattningen av den föreslagna lagringsskyldigheten.
- **Sjukvårdsprodukter som inte är läkemedel**
Region Västmanland ställer sig bakom förslaget om att lagringsskyldigheten enbart ska gälla medicinsktekniska produkter, skyddsutrustning och livsmedel för speciella medicinska ändamål. Region Västmanland ställer sig dock tveksam till att lagringsskyldigheten inte ska omfatta produkter med kortare hållbarhet än 24 månader då lagret ska utgöras av ett omsättningslager och därmed borde en kortare hållbarhet kunna tolereras. Möjligt alternativt förslag är att lagringsskyldigheten inte ska omfatta produkter med kortare hållbarhet än 12 månader.
- **Regeringen föreskriver om vilka omsättningsbara sjukvårdsprodukter som ska omfattas**
Region Västmanland bedömer att det vid framtagandet av förteckningar över sjukvårdsprodukter, för lagringsskyldigheten omfattande sex månaders förbrukning, är nödvändigt att innehållet utgår från de produkter aktuell region använder sig av i vardagen. Om produkterna ska utgöras av ett omsättningslager behöver regionerna och kommunerna också kunna använda dem utan att frångå regioners- och kommuners ordinarie upphandlingar och avtal.
Ett införande behöver också ske under rimlig tid för att inte riskera att en uppbyggnad av omsättningslager i själva verket skapar en brist på de produkter som omfattas av lagerhållningsskyldighet.

Slutbetänkande av "Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap" förväntas komma i månadsskiftet februari/mars 2022.

Regional nivå

Förnärvarande pågår en översyn av organisationen för den gemensamma varuförsörjningen. Resultatet av översynen kan komma att få effekter på framtida regionala samarbeten inom materialförsörjningsområdet.

Varuförsörjningsförvaltningen har nyligen inlett upphandling av ny tredjepartsleverantör (Apotekstjänst AB:s avtal går ut 2022-09-30 med möjlighet till 1 års förlängning). Arbetet kommer att bedrivas i nära samverkan med övriga regioner i varuförsörjningssamarbetet. Beredskapsperspektivet blir en viktig del i det fortsatta upphandlingsarbetet.

Lokal nivå

I november 2020 beslutade den regionala särskilda sjukvårdsledningen att utöka regionen lagerhållning till sex månader för viss personlig skyddsutrustning. Kostnaden för fortsatt sex månaders lokal lagerhållning av dessa artiklar bedöms uppgå till 1-1,5 miljoner kronor per år. Utredning pågår om fortsatt hantering av den utökade lagerhållningen.

I Regionplanen 2021-2023 finns uppdraget att "under planperioden ska regionstyrelsen verka för ökad robusthet och resiliens inom regionens verksamheter med fokus på fastighets- och materialförsörjningsområdet." Inom ramen för arbetet med nytt akutsjukhus Västerås pågår, i samverkan mellan katastrof och beredskapsfunktionen, Fastighet- och serviceförvaltningen och NAV (Nytt Akutsjukhus Västerås), ett arbete runt nivåer för robusthet och uthållighet avseende tekniska försörjningssystem.

Regionstyrelsen anser att arbetet inom kris-/beredskaps- och materialförsörjningsområdet är angeläget och att det utifrån redan pågående arbete samt aktiviteter/initiativ/utredningar är viktigt att ha ett samlat grepp om området och att arbetet hålls ihop i ett sammanhang och i en helhet för att undvika att ta fram förslag i olika delar. I detta ingår att inkludera resonemang och värdera de förslag som motionären för fram i det fortsatta arbetet, som bland annat inbegriper möjliga samarbetsformer såväl nationellt som inom sjukvårdsregionen. Även det kommunala perspektivet behöver beaktas.

Slutbetänkande av "Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap" kommer att bli en viktig riktningsgivare vad gäller ambitioner och mål för regionens fortsatta arbete inom kris-/beredskaps- och materialförsörjningsområdet.

I ärendet yttrar sig

Mikael Andersson Elfgren (M), Denise Norström (S), Malin Gabrielsson (KD), Ingvar Jonsson och Johanna Ritvadotter (V).

I ärendet yrkar

Mikael Andersson Elfgren (M) yrkar bifall till motionen. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD), Ingvar Jonsson (SD) och Johanna Ritvadotter (V).

Denise Norström (S) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Mikael Andersson Elfgrens yrkande mot styrelsens förslag och finner att fullmäktige beslutar enligt Mikael Andersson Elfgrens förslag.

Fullmäktiges beslut

1. Motionen bifalls.

§ 106 Inkomna interpellationer

- a) Interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om väntetider till ortopedern (RV210791)
- b) Interpellation från Tomas Högström (M) om hanteringen av Västerås Flygplats (RV211002)
- c) Interpellation från Håkan Frejd (M) om sammanhållen journalföring (RV211007)
- d) Interpellation från Stephanie Bruksgård (M) om Västmanlandsmusikens Sinfonietta (RV211009)
- e) Interpellation från Anna Nygren (M) om digitala svarstider i specialistvården (RV211010)
- f) Interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om barnmorskor (RV211013)
- g) Interpellation från Pernilla Danielsson (M) om träningsbassänger (RV211017)
- h) Interpellation från Pernilla Danielsson (M) om självcheckning på vårdcentral (RV211018)

Fullmäktiges beslut

1. Interpellationerna a) – f) får ställas.
2. Interpellationerna g) – h) bordläggs till regionfullmäktiges sammanträde i oktober.

§ 107 Svar på interpellationer

- a) Svar på interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om väntetider till ortopedern (RV210791)
I ärendet yttrar sig Malin Gabrielsson (KD) och Kenneth Östberg (S).
- b) Svar på interpellation från Tomas Högström (M) om hanteringen av Västerås Flygplats (RV211002)
I ärendet yttrar sig Tomas Högström (M), Denise Norström (S), Hans Jansson (V), Barbro Larsson (C), Malin Gabrielsson (KD) och Magnus Ekblad (C).
- c) Svar på interpellation från Håkan Frejd (M) om sammanhållen journalföring (RV211007)
I ärendet yttrar sig Stephanie Bruksgård (M), Denise Norström (S) och Malin Gabrielsson (KD).
- d) Svar på interpellation från Stephanie Bruksgård (M) om Västmanlandsmusikens Sinfonietta (RV211009)
I ärendet yttrar sig Stephanie Bruksgård (M), Agne Furingsten (L), Lena Johansson (S) och Barbro Larsson (C).

- e) Svar på interpellation från Anna Nygren (M) om digitala svarstider i specialistvården (RV211010)
I ärendet yttrar sig Anna Nygren (M) och Kenneth Östberg (S).
- f) Svar på interpellation från Malin Gabrielsson (KD) om barnmorskor (RV211013)
I ärendet yttrar sig Malin Gabrielsson (KD) och Lina Eriksson (L).

Fullmäktiges beslut

1. Interpellationerna under punkt a) - f) anses besvarade.

§ 108 Sammanträdet avslutas

Vid protokollet

Fredrik Alm, mötessekreterare

Justerat 2021-09-28

Andreas Weiborn
Ordförande, §§ 105 – 108

Per Strengbom
Andre vice ordförande, §§ 88 – 104

Karin Andersson
Justerare

Mikael Andersson Elfgren
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla
2021-09-28 intygas:

Fredrik Alm